

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 7Co/175/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4417211277
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 06. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Erika Madarászová
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2019:4417211277.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Eriky Madarászovej a členiek senátu JUDr. Sidónie Sládečkovej a JUDr. Lenky Halmešovej, v spore žalobkyne: V. Q., nar. XX.XX.XXXX, bytom V. č. XXX, V., zastúpená JUDr. Vladimírom Sidorom, advokátom so sídlom v Hlohovci, Železničná 4/A, proti žalovanému: POHOTOVOSTĚ, s. r. o., so sídlom Bratislava, Pribinova 25, o zaplatenie 98 eur s príslušenstvom, odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Nové Zámky, č. k. 16Csp/82/2017- 53 zo dňa 5. decembra 2017, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e**.

Žalobkyni priznáva voči žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

o d ô v o d n e n i e :

1.1 Súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom zaviazal žalovaného zaplatiť žalobkyni 98 eur s 5% úrokmi z omeškania ročne od 24.01.2017 do zaplatenia, do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Žalobkyni priznal nárok na náhradu trov konania voči žalovanému vo výške 100 % s tým, že o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník. Svoje rozhodnutie zdôvodnil ustanoveniami § 9 ods. 1,2, § 11 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, § 52, § 53 ods. 1, 2, 5, § 54 ods. 1, 2, § 451 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka, ako aj zistený skutkový stav, na základe čoho dospel k záveru, že žaloba je dôvodne podaná.ô Súd prvej inštancie uviedol, že žalobkyňa uzavrela v auguste 2013 so žalovaným Zmluvu o spotrebiteľskom úvere, v zmysle ktorej jej bol poskytnutý úver v sume 300 eur, pričom sa zaviazala zaplatiť celkovú čiastku 588 eur do augusta 2014. Náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom boli 288 eur tvorené súčtom úroku vo výške 39,15 % ročne, čo predstavuje sumu vo výške 117,45 eur a administratívnych nákladov na vypracovanie zmluvy vo výške 170,55 eur. Spotrebiteľ zoberal na vedomie, že výška RPNM sa vypočítala v zmysle zákona o spotrebiteľských úveroch podľa vzorca uvedeného vo všeobecných podmienkach, ktorá je 96 %. Žalobkyňa uzavrela v auguste 2013 splátkový kalendár č. 405701632, podľa ktorého výška mesačnej splátky je 49 eur, splatná vždy do 15. dňa v mesiaci počnúc septembrom 2013 a končiac augustom 2014.

1.2.Vykonaným dokazovaním dospel súd prvej inštancie k záveru, že žaloba žalobkyne je dôvodná. Súd mal jednoznačne preukázané, že žalobkyňa uzatvorila so žalovaným Zmluvu o spotrebiteľskom úvere v auguste 2013, v zmysle ktorej jej bol poskytnutý úver vo výške 300 eur s tým, že jej bolo len povedané, že bude platiť 49 eur mesačne po dobu 12 mesiacov. Žalobkyni neboli riadne vysvetlené zmluvné dojednania, v žiadnom prípade nebola upozornená na to, že má možnosť splatiť úver jednorázovo do jedného roka v zmysle zmluvy, kedy by hodnota RPNM bola 96 %, zo zmluvy nie je zrejmy presný dátum uzatvorenia zmluvy, pretože v zmluve je uvedený len mesiac august. Poukázal na to, že zo zmluvy nevyplýva splatnosť splátok, začiatok splácania úveru ani konečná splatnosť úveru. Tieto skutočnosti

neboli jasné ani žalovanému, ktorý vo svojom vyjadrení uvádzal splatnosť splátok k 13. dňu v mesiaci a v splátkovom kalendári je uvedený 15. deň v mesiaci. Poznamenal, že v zmysle splátkového kalendára je nepochybné, že hodnota RPNM je 300,29 %, čo je hodnota niekoľkonásobne prevyšujúca hodnotu RPNM uvedenú v zmluve. Žalobkyňa realizovala určené splátky v zmysle splátkového kalendára tak ako to vyplýva z poštových poukazov (na č. I. 6-7). S poukazom na judikatúru súdov súd prvej inštancie konštatoval, že Zmluva o spotrebnom úvere, ako aj splátkový kalendár vzhľadom na údaje uvedené ohľadne RPNM je v rozpore s dobrými mravmi, keďže rozdielne hodnoty RPNM mali za následok uvádzanie spotrebiteľa do omylu a zneistenie jeho postavenia. Konanie žalovaného súd považoval za klamlivé, keďže dal podpísať žalobkyni Zmluvu o spotrebiteľskom úvere s rôznymi údajmi, ako vyplývajú zo splátkového kalendára, v zmysle ktorého hodnota RPNM je 300,29 %. Ďalej súd považoval dohodnutú úrokovú sadzbu v Zmluve o spotrebiteľskom úvere v rozpore s dobrými mravmi, a preto dospel k záveru, že sa jedná o absolútne neplatný právny úkon, keďže v zmluve bola uvedená výška úrokov 39,15 % ročne a v tom období výška úrokovej sadzby bola 10,02 % pre podobné typy úverov. Vzhľadom na to, že súd považoval Zmluvu o úvere za absolútne neplatný právny úkon v rozpore s dobrými mravmi z dôvodov vyššie uvedených, sú strany povinné vrátiť si vzájomné plnenia. Žalobkyňa si splnila svoju povinnosť a zaplatila žalovanému úver, ktorý jej bol poskytnutý vo výške 300,- eur, tak ako to vyplýva z listinných dôkazov a na strane žalovaného došlo k bezdôvodnému obohateniu, pretože získal majetkový prospech, ktorý je povinný v zmysle vyššie uvedeného zákonného ustanovenia vydať žalobkyni, na úkor ktorej sa obohatil. Z týchto dôvodov súd zaviazal žalovaného zaplatiť žalobkyni sumu 98 eur titulom bezdôvodného obohatenia. Záverom súd prvej inštancie poznamenal, že Zmluvu o spotrebiteľskom úvere okrem vyššie uvedeného by bolo potrebné považovať za bezúročnú a bezpoplatkovú v zmysle § 11 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z. Pretože sa jedná o peňažné plnenie, súd priznal žalobkyni i príslušenstvo pohľadávky a to úroky z omeškania podľa § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka s poukazom na nariadenie Vlády SR č. 87/1995 Z. z. v znení noviel s tým, že žalovaný je v omeškaní od nasledujúceho dňa po márnom uplynutí lehoty uvedenej vo výzve. O trovách konania súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP tak, že priznal žalobcovi, ktorý mal plný úspech, nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu s tým, že o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník podľa § 262 ods. 2 CSP.

2. Žalobca podal v zákonnej lehote odvolanie a žiadal, aby odvolací súd rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Dôvodil, že súd dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Uviedol, že spotrebiteľ vzal podpisom Zmluvy na vedomie, že výška RPNM na poskytnutý spotrebiteľský úver platnej ku dňu podpísania Zmluvy je vo výške 96 %. Žalobca nesie dôkazné bremeno a jeho úlohou je preukázať v čom spočíva klamlivé uvádzanie RPNM, nakoľko RPNM neabsentuje, a teda bol by to jediný dôvod prečo by bolo možné vyhlásiť zmluvu o spotrebiteľskom úvere za bezúročnú a bez poplatkov. Dôvodil, že nemožno hovoriť o uvádzaní do omylu, pretože dlžníkovi bol jasne vysvetlený rozdiel medzi RPNM v prípade ak si požiada o uplatnenie splátkového kalendára. Skutočnosť, že v Zmluve a Dohode je uvedená odlišná RPNM vyplýva z toho, že zatiaľ čo v Zmluve bol žalobca oprávnený splatiť úver jednorazovo, dohoda ho oprávňovala uhradiť dlh v 12. mesačných splátkach. Žalovaný tiež poprel tvrdenie žalobcu o absencii údajov o splatnosti dlhu, pretože v Zmluve je jasne a zrozumiteľne uvedené nasledovné: „Vzhľadom na uvedené sa zmluvné strany dohodli, že doba trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere a termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru nastane dňa 13.08.2014.“ Poukázal tiež na to, že zákon v čase uzatvorenia zmluvy o úvere nestanovil maximálne možnú prípustnú výšku odplaty. Pokiaľ bola spotrebiteľovi poskytnutá pôžička alebo úver na základe zmluvy uzavretej do 31.05.2014, výšky odplaty sa tu nebude aplikovať a regulácia odplaty sa riadi § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka. U nebankových subjektov nemožno obvyklú výšku úroku odvodzovať od výšky úroku požadovaného bankami, pretože žalobca je nebankovým subjektom, ktorého riziko podnikania, ako aj podnikateľské náklady sú rozdielne - vyššie oproti bankám. Pokiaľ ide o samotnú výšku príslušného poplatku tento v čase uzatvorenia zmluvy o úvere dlžníkovi vyhovoval, keďže nič voči jeho výške nenamietal a zmluvu o úvere uzatvoril. K svojím tvrdeniam poukázal na Rozsudok Súdneho dvora z 9.11.2016 C - 42/15. Žalovaný nakoniec poprel neuvedenie splátok istiny, úrokov a poplatkov, nakoľko žalobca sa zaviazal poskytnutý úver vrátiť v 12. pravidelných mesačných splátkach vo výške 49,- eur vždy k 13. dňu v mesiaci, počnúc dňom 13.9.2013.

3. Žalobkyňa k odvolaniu žalovaného uviedla, že žalovaný uviedol do zmluvy inú výšku RPNM ako následne v Dohode o plnení v splátkach, a preto uviedol spotrebiteľa do omylu v otázke skutočnej RPNM. Táto praktika žalovaného bola už orgánmi dozoru označená za nekalú. Žalovaný vytýka súdu, že žalobca

údajne nemal uniesť dôkazné bremeno ohľadom preukázania nesprávnosti RPMN. Táto námietka žalovaného je však nedôvodná, pretože nesprávnosť RPMN a teda nekalosť konania žalovaného vyplýva zo samotných listín založených v súdnom spise, keď v zmluve uvádza odlišnú výšku RPMN ako v Dohode o plnení v splátkach. Ďalej poukázala na to, že v zmluve dohodnutý administratívny poplatok vo výške 170,55 eura prevyšuje celkovú odplatu a úrok vo výške 117,45 eura, pričom úroková sadzba v zmluve sama o sebe je neprijateľná z dôvodu jej rozporu s dobrými mravmi. Platíť odplatu vo výške presahujúcej úroky za to, že veriteľ vypracuje zmluvu o spotrebiteľskom úvere je nanajvýš neprípustné. Na základe uvedeného potom možno konštatovať, že platenie poplatku slúži na zvyšovanie odplaty pre veriteľa a aký taký je neprijateľný. Žiadala odvolací súd, aby rozhodnutie súdu prvej inštancie ako vecne správne potvrdil a žalobkyňu priznal náhradu trov odvolacieho konania.

4. Krajský súd v Nitre ako súd odvolací (§ 34 CSP), po zistení, že odvolanie bolo podané stranou sporu v zákonom stanovenej lehote na podanie odvolania (§ 359, 362 ods. 1 CSP) a zistení, že spíňa náležitosti § 363 CSP, viazaný dôvodmi a rozsahom odvolania (§ 379, § 380 CSP), viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie (§ 383 CSP), bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP) vec prejednal s verejným vyhlásením rozhodnutia (§ 219 ods. 3 CSP) a dospel k záveru, že odvolanie žalovaného nie je dôvodné. Preto rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny potvrdil.

5. Podľa § 387 ods. 1 CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

6. Podľa § 387 ods. 2 CSP, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

7. Z obsahu spisu vyplýva, že žalobkyňa sa žalobou doručenou súdu dňa 06.06.2017 domáhala od žalovaného zaplata sumy 98 eur s 5 % úrokmi z omeškania ročne od 24.01.2017 do zaplata titulum bezdôvodného obohatenia. Žalobkyňa svoj nárok odôvodnila tým, že v auguste 2013 uzatvorila so žalovaným Zmluvu o spotrebiteľskom úvere č. 405701632, v zmysle ktorej jej bol poskytnutý úver vo výške 300 eur, pričom celková čiastka splatná dlžníkom bola 588 eur, ktorý mala zaplatiť v mesačných splátkach vo výške 49 eur po dobu 12 mesiacov. Uviedla, že v zmluve je nesprávne uvedená výška RPMN, ktorá nezodpovedá skutočnej výške RPMN vypočítanej vzhľadom na výšku úveru, počet a výšku splátok a je na úrovni 300,29 %. Skutočná výška RPMN je vyššia ako je výška uvedená v zmluve. Výška úrokovej sadzby uvedená v zmluve nezodpovedá priemernej úrokovej miere z úverov peňažných ústavov, pretože táto bola 10,02 % pre podobné typy úverov v mesiaci august 2013. Ročná úroková sadzba v zmysle zmluvy bola 39,15 %. S poukazom na rozhodovaciu prax súdov dohodnutá výška úrokovej sadzby podstatne prevyšujúca mieru úrokov z úverov obchodných bánk v čase uzavretia predmetnej zmluvy je v rozpore s dobrými mravmi, teda ide o absolútne neplatný právny úkon. V zmluve nie je uvedená výška splátok istiny, úrokov a poplatkov. Z týchto dôvodov mala za to, že úver je potrebné považovať za bezúročný a bez poplatkov. Keďže žalobkyňa mala za to, že úver je bezúročný a bez poplatkov, bola povinná zaplatiť len úver do výšky skutočnej istiny, ktorá sa rovná výške úveru v sume 300 eur. Z odpovede žalovaného na predžalobnú výzvu vyplýva, že žalobkyňa vyplatila celú výšku úveru, t. j. 588 eur.

8. Odvolací súd preskúmal napadnutý rozsudok a dospel k záveru, že súd prvej inštancie vykonal vo veci v dostatočnom rozsahu dokazovanie potrebné pre zistenie rozhodujúcich skutočností, pričom z vykonaného dokazovania vyvodil i správny právny záver. Súd prvej inštancie uzavrel, že zmluva o spotrebiteľskom úvere je absolútne neplatný právny úkon, keďže výšku úrokovej sadzby 39,15 % ročne treba považovať za v rozpore s dobrými mravmi (§ 3 Občianskeho zákonníka). V čase uzavretia úverovej zmluvy výška úrokových sadzieb pri spotrebiteľských úveroch do 1 roka predstavovala 10,02% ročne. Rovnako súd prvej inštancie považoval aj výšku RPMN v rozpore s dobrými mravmi, pretože táto v zmysle splátkového kalendára bola až 300,29%, pričom v zmluve o úvere bola uvedená vo výške 96%. Odvolací súd sa s uvedenými závermi v plnom rozsahu stotožnil a preto rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny, potvrdil. Odvolací súd sa tiež stotožnil s odôvodnením napadnutého rozsudku, ktoré nepovažuje za potrebné opakovať, a na tieto dôvody ďalej iba poukazuje (§ 387 ods. 2 CSP).

9. Na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia odvolací súd uvádza, že súd prvej inštancie v tejto veci správne posúdil zmluvu o úvere ako zmluvu spotrebiteľskú. Je nepochybné, že medzi zmluvnými stranami bola uzatvorená zmluva o úvere s odkazom na ustanovenia Obchodného zákonníka, ktorá má povahu tzv. absolútneho obchodu. Zároveň však ide aj o spotrebiteľský právny vzťah upravený v ustanoveniach § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka, pretože na danú zmluvu sa vzťahuje zákon o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom ku dňu uzatvorenia zmluvy č. 129/2010 Z.z. Predložená zmluva o úvere je predtlačenou formulárovou (typovou) zmluvou, pri ktorej spotrebiteľ nemá možnosť ovplyvňovať jej obsah.

10. Odvolací súd v zmysle § 387 ods. 3 CSP sa pri posudzovaní danej veci zaoberal podstatnými námietkami žalobcu uvedenými v odvolaní. Odvolateľ v podanom odvolaní predovšetkým namietal, že RPMN uvedená v zmluve je správna, pričom skutočnosť, že v Zmluve a Dohode je uvedená odlišná RPMN vyplýva z toho, že zatiaľ čo v Zmluve bola žalobkyňa oprávnená splatiť úver jednorazovo, dohoda ju oprávňovala uhradiť dlh v 12. mesačných splátkach. Uvedené námietky odvolací súd nepovažoval za dôvodné. Formulárový charakter zmluvy preukazuje, že spotrebiteľ nemal možnosť tento postup žalovaného ovplyvniť a žalovaným vopred naformulované zmluvné klauzuly zmeniť. Odvolací súd nepochybuje, že pokiaľ by žalobkyňa odmietla uzavrieť predmetnú zmluvu o spotrebiteľskom úvere spolu s ustanovením o jednorazovom plnení, žiadny úver by nedostala. Za týchto okolností už v zmluve mal byť uvedený počet a výška splátok a tomu zodpovedajúca RPMN. Je nesporné, že v zmysle dohody o plnení v splátkach vychádza RPMN vo výške presahujúcej 300 %. Charakteristickým znakom úverových zmlúv je pritom to, že spotrebiteľ má snahu dostať určitú finančnú čiastku od veriteľa, ktorú chce splácať v mesačných splátkach. Odvolací súd tiež poukazuje na to, že celkové náklady spojené so spotrebiteľským úverom (288 eur) sa takmer rovnajú sume poskytnutých finančných prostriedkov (300 eur). Odplata, ktorá pozostáva z úroku vo výške 39,15 % ročne zo sumy úveru a administratívneho poplatku celkovo predstavuje vyše 96 % z poskytnutých finančných prostriedkov, čo je nesporne v rozpore s dobrými mravmi, pretože niekoľkonásobne prevyšuje priemerné úrokové miery bánk za obdobné úvery. Takúto odplatu súd jednoznačne považuje za rozpornú s dobrými mravmi, dokonca za úžernícku a ako takú za absolútne neplatnú. S poukazom na uvedené potom odvolací súd považoval za neopodstatnenú aj námietku žalovaného, že u nebankových subjektov nemožno obvyklú výšku úroku odvodzovať od výšky úroku požadovaného bankami, pretože u nebankového subjektu je vyššie riziko podnikania, ako aj podnikateľské náklady. Žalovaný ako veriteľ však priemernú úrokovú sadzbu požadovanú bankami prekročil niekoľkonásobne. Odvolací súd sa preto plne stotožnil so záverom súdu prvej inštancie, že zmluvu o spotrebiteľskom úvere je potrebné považovať pre jej neprimerane vysokú odplatu, ako aj zavádzajúce uvedenie resp. nesprávne uvedenie RPMN za absolútne neplatnú. Vzhľadom k uvedenému potom súd prvej inštancie správne zaviazal žalovaného na vydanie bezdôvodného obohatenia.

11. Z uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny potvrdil. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol v zmysle ustanovenia § 396 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 CSP tak , že žalobkyňu, ktorá bola v odvolacom konaní úspešná priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

12. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).